

Prvo poglavlje

Zvono na Ivanovim vratima oglasilo se pred komarrsku ponoć upravo u trenutku kad se u dovoljnoj mjeri oporavio od posljedica skočnog putovanja, poremećenog bioritma i radnih napora proteklog dana da počne razmišljati o odlasku na spavanje. Zagundao si je u bradu i preko volje krenuo prema vratima.

Znao je da ga instinkt nije prevario čim je vidio tko stoji na pragu.

“Oh, bože. Byerly Vorrutyer. Nestani.”

“Zdravo, Ivane”, hladnokrvno je odvratio Byerly, ne obazirući se na izostanak dobrodošlice. “Smijem li ući?”

Ivanu je trebala otprilike jedna sekunda da porazmisli o komplikacijama, blago rečeno, koje su Byerlyja obično pratile u stopu, i zato je jednostavno rekao: “Ne.” Ali predugo se premišljao. Byerly se već uvukao u stan. Ivan je uzdahnulo i pustio da klizna vrata sjednu na svoje mjesto. Ovako daleko od kuće bilo bi lijepo vidjeti neko poznato lice – samo da nije Byevo. *Sljedeći put prvo pogledaj sigurnosni ekran i pravi se da te nema, u redu?*

Byerly je hitro prošao kroz omanji, ali luksuzni prostor Ivanova stana u centru Solsticija, zasad unajmljenog na tjedan dana. Ivan ga je odabrao zbog potencijalne blizine noćnog života Solsticija, u kojem, nažalost, još nije imao prilike uživati.

Zaustavivši se na širokim staklenim vratima balkona, Byerly je zatamnio polarizaciju i primamljiv pogled na treperava svjetla glavnog grada. Kupole, ispravio se Ivan u sebi, posežući za točnim komarrskim terminom. Čitava arkologija opstajala je zahvaljujući nepropusnim svodovima koji su je štitili od toksične atmosfere planeta i osiguravali joj zrak za disanje. Byerly se opet okrenuo prema unutrašnjosti sobe tek nakon što je još navukao i zastore.

Ivan je znao da će zažaliti zbog svoje radoznalosti, ali ipak je morao pitati: “Otkud ti na Komarru, By? Nije li ti ovo malo izvan ruke?”

Byerly napravi grimasu. “Radim.”

I doista, upućeniji promatrač, što je Ivan nažalost i bio, mogao je oko Byevih očiju jasno uočiti napetost, a uz to i crvenilo od alkohola, možda i od rekreacijskih droga. Byerly je autentični izgled gradskog komedijaša plemićke krvi koji se prepustio razvratnom, neradničkom životu punom poroka njegovao tako što je devedeset posto svog vremena točno takvim životom i živio. Preostalih deset posto otpadalo je na doušnički rad za Carsku sigurnost, koji mu je osiguravao i glavninu njegovih skrivenih prihoda. A devedeset posto tog rada opet se sastojao od razvrata i poroka, samo s obaveznim izvještajima na kraju. Nuspojave su, morao je priznati Ivan, znale biti nezgodne.

Otkucavaš CarSigu prijatelje za novac, Ivan se jednom prilikom narugao Byu, na što je By slegnuo ramenima i odgovorio: *I za slavu Carstva. Nemoj to zaboraviti.*

A koje li je od to dvoje večeras bilo u igri, pitao se Ivan.

Lekcije iz lijepog ponašanja koje su mu u mladosti utuvili u glavu učinile su svoje i Ivan reče: “Jesi li za piće? Pivo, vino? Nešto jače?” Gledao je kako se By klonulo spušta na njegov kauč u dnevnoj sobi. “Kavu?”

“Samo vodu. Molim te. Moram razbistriti misli, a onda moram spavati.”

Ivan je otišao u urednu čajnu kuhinju i natio mu čašu vode. Dok ju je pružao nezvanom gostu, By je rekao: “A otkud ti u Solsticiju, Ivane?”

“Radim.”

Byev rašireni dlan pozvao ga je da nastavi.

Ivan mu sjede sučelice i reče: “Pratim svog šefa, koji je ovdje na konferenciji Operativnih poslova zajedno sa svojim raznim kolegama i podređenima. Radi veće efikasnosti, to je spojio s godišnjim inspekcijama komarrske flote. Uzbudljivo je poput inventure, osim što moramo nositi svečane odore.” Ivan je sa zakašnjenjem shvatio da By sigurno sve to već zna. Kako bi inače našao Ivana? By obično nije ljudima iskrsavao na vratima radi druženja.

“Još radiš za admirala Desplainsa?”

“Aha. Ađutant, tajnik, osobni pomoćnik, katica za sve, što god mu je potrebno. Cilj mi je postati nezamjenjiv.”

“A promaknuće i dalje izbjegavaš, je li, kapetane Vorpatril?”

“Da. I to uspješno, unatoč svim tvojim naporima.”

By se podrugljivo nasmiješi. “Kaže se da u stožeru Carske službe kapetani služe da donose kavu.”

“Istina. I to mi savršeno odgovara.” Eh, da bar. Od najnovijeg zatezanja odnosa s tradicionalno najvećim neprijateljem Barrayara, Cetagandanskim Carstvom, proteklo je već više od godinu dana, ali Ivanu se činilo da je prošao tek koji mjesec otkako je 26,7 sati dnevno, koliko je trajao barrayarski dan, provodio u vojnom stožeru u razradi svih najgorih scenarija. Smrt je zahtijevala pomno planiranje. Do rata na kraju nije došlo, uglavnom zahvaljujući neortodoksnim diplomatskim metodama najlukavijeg carskog revizora cara Gregora, s time da je nemalu ulogu odigrala i revizorova supruga.

Tom prilikom nije došlo do rata. U budućnosti, tko zna?

Ivan je promotrio Byerlyja, koji je bio samo nekoliko godina stariji od njega. Imali su iste smeđe oči, tamnu kosu i maslinastu put tipičnu za barrayarsko plemstvo, to jest vojničku kastu u kojoj je bilo previše srodstva, a zapravo i za većinu Barrayaraca. By je bio nižeg rasta od Ivanovih metar osamdeset šest, a nije imao ni tako široka ramena i mišićavu građu. Nije, doduše, za vratom imao ni Desplainsa, koji je zahtijevao da časnici u Carskom stožeru održavaju standarde s reklamnih postera za regrutaciju. Istina, kad nisu napola žmirile zbog posljedica razuzdanog ponašanja, Byeve oči imale su začuđujuću ljepotu kojom se isticao cijeli njegov glasoviti ili zloglasni klan, povezan s Ivanovim obiteljskim stablom preko nekoliko grančica. I eto zašto je vorski status bio takva gnjavaža. Ni kriv ni dužan bio si u srodstvu s ljudima s kojima radije ne bi imao nikakva posla. I svi su mislili da te imaju pravo žicati za usluge.

“Što želiš, Byerly?”

“S neba pa u rebra! Nikad od tebe diplomat, Ivane.”

“Jednom sam cijelu godinu radio kao pomoćni vojni ataše u barrayarskom veleposlanstvu na Zemlji. Zasitio sam se diplomacije. Prijeđi na stvar, By. Želim ići u krevet. A, sudeći po tvom izgledu, i ti.”

By širom otvori oči. “Ivane! Je li to poziv? Oduševljen sam!”

“Jednog dana”, zareži Ivan, “možda ti na tu izlisanu foru kažem ‘da’, samo zato da vidim kako dobivaš srčani udar.”

By je položio ruku na prsa i čeznutljivo izjavio: “Nije isključeno.” Ispio je vodu do kraja, prestao glumatati, a lice koje je tako često bilo namješteno u neodređeno snishodljiv izraz očvrsnulo je, najednom otkrivajući koncentraciju koja je u Ivanu uvijek izazivala blagu nelagodu. “Zapravo, htio sam te zamoliti da obaviš jedan poslić za mene.”

“To sam i mislio.”

“Ovaj je kao stvoren za tebe. Tko zna, možda ti čak činim uslugu. Trebao bi smotati jednu curu.”

“Neću”, odvrati Ivan, donekle i zato da vidi što će By sljedeće reći.

“Ma daj. Pa to stalno radiš.”

“Ne na tvoju preporuku. U čemu je kvaka?”

Byerly napravi grimasu. “Stvarno si sumnjičav, Ivane!”

“Nda.”

By slegne ramenima, prihvaćajući argument. “Nažalost, u kvaku nisam sasvim siguran. A moje obaveze prema, kad to već moram reći, iznimno odbojnim ljudima u čijem se društvu trenutno krećem...”

Koje uhodim, preveo je Ivan s lakoćom. I koliko je on znao, By se obično kretao u društvu odbojnih ljudi. *Iznimno* odbojni značilo je... što točno?

“... baš mi ne ostavljaju vremena da je osobno provjerim. Ali oni pokazuju neobjašnjivo zanimanje za nju. I ne bih rekao da su im nakane prijateljske. Moram ti priznati, Ivane, da me to brine.” Nakon kraće stanke, dodao je: “Vrlo je privlačna, vjeruj mi. Nemaš se čega bojati.”

Ivan se namršti, uvrijeđen. “Sad mi još podmećeš da ne bih htio pomoći neuglednoj curi?”

Byerly se opet udobnije smjestio i trznuo obrvama. “Zapravo to ne mislim, što ti služi na čast. Ali pridonijet će uvjerljivosti pred mogućim promatračima.” Iz jakne je izvadio malu plastičnu foliju i pružio mu je.

Nije mogao razabrati nejasnu pozadinu, ali slika je jasno prikazivala mladu, vrlo atraktivnu ženu koja hoda niz pločnik. Činilo se da joj je između dvadeset i trideset standardnih godina, iako to nije bila nikakva garancija njezine prave dobi. Bujna, duga crna kosa, svijetle oči, koža zanimljive cimetasto smeđe boje koju je kremasta majica bez rukava još više isticala. Konkretna nos, odlučna brada; ako se s tim licem nije rodila, onda je bilo djelo pravog umjetnika, jer nije imalo ništa od onog bezličnog kalupa

sveprisutnog u oblikovanju tijela, čije je neprestano ponavljanje sasvim oduzelo draž nekadašnjem biološkom idealu. Duge noge u svijetlosmeđim hlačama pripijenima na svim pravim mjestima. Krasno obla figura. *Krasno* obla. Ako joj je lice prirodno, vrijedi li isto i za druga upadljivija obilježja? Osjećajući da njegov otpor polako slabi, Ivan reče: “A tko je to?”

“Navodno komarrska građanka zvana Nanja Brindis, koja se nedavno doselila u Solsticij iz Kupole Olbia.”

“Navodno?”

“Postoje naznake da je riječ o lažnom imenu koje je u uporabi tek odnedavno. Ali izgleda da se doista ovamo doselila prije otprilike dva mjeseca.”

“A tko je ona zapravo?”

“Bilo bi stvarno divno da to uspiješ doznati.”

“Ako ima dobar razlog za skrivanje identiteta, teško da će mi išta reći.” Ivan je zastao. “Ima li dobar razlog?”

“Imam osjećaj da je razlog i više nego dobar. Također imam osjećaj da joj takve igre nisu profesija.”

“Sve je to jako neodređeno, Byerly. Samo da te podsjetim, ja inače imam viši sigurnosni status od tebe.”

“Vjerojatno.” Byerly je trepnuo kao da sumnja u to. “Ali tu je i ono nezgodno pravilo da ti smiju biti dostupne samo one informacije koje su ti nužne za normalan rad.”

“Nemam se namjeru – *opet* – uvaljivati u neku tvoju sumnjivu i opasnu kombinaciju dok ne budem znao sve što ti znaš. U *najmanju ruku*.”

Byerly je digao svoje vrlo njegovane ruke u lažnoj predaji. “Ljudi s kojima se družim su, po svemu sudeći, umiješani u kompliciranu krijumčarsku operaciju. Koja dosta nadilazi njihove sposobnosti.”

“Komarrski lokalni svemir je važan trgovački neksus. Ovdje sve vrvi od švercera. I dokle god tranzitni putnici ne pokušavaju

svoju robu preprodati u Carstvu ignoriramo ih, u protivnom se s njima obračunava Carska carina. A komarrska trgovačka flota se sama brine za sebe.”

“Nabrojio si dvije od ukupno tri organizacije.”

Ivan dignu glavu. “Ostaje još jedino Carska flota.”

“Točno tako.”

“Sranje, Byerly, da Vojna sigurnost samo nanjuši takvo što, odmah bi se obrušila na njih. Žestoko.”

“Ali čak i Vojna sigurnost mora znati gdje i kad da se obruši. Ja upravo provodim, nazovimo je tako, preliminarnu istragu pred obrušavanje. Ne samo zato što pogreške mogu biti neugodne, osobito kad uključuju optužbe protiv vorske mladunčadi s bahatim i moćnim rođacima, nego i zato što upozore prave kriminalce, koji zatim smjesta nestanu iz mreže za koju se netko morao jako nagnjaviti da je postavi. I ne slutiš kolika to može biti gnjavaža.”

“Mm”, reče Ivan. “A ako su u sve upleteni i vojnici koji su sami sebe uvjerali da civilni zločin nije tako strašna stvar, oni postaju ranjivi na ucjene čiji je potencijal za izdaju mnogo veći.”

By iskesi zube. “Stvarno mi je drago što držiš korak. To ti je jedna od najboljih osobina.”

“Dugogodišnja praksa.” Ivan zabrinuto puhne. “Desplains bi morao znati za ovo.”

“Desplains će to i saznati, u pravom trenutku. U međuvremenu, pokušaj upamtiti da ti *ne* smiješ znati.” Byerly je zastao. “Naravno, ta mjera opreza prestaje vrijediti ako u sljedećih nekoliko dana pronađu moje beživotno truplo u lascivnom i kompromitirajućem položaju u nekom jarku izvan kupole.”

“Misliš da je to moguće?”

“Ulog je vrlo visok. I to ne samo financijski.”

“A na koji je točno način umiješana ta cura?”

Byerly uzdahne. “Ona nije dio mog društva. A definitivno nije s ne-Barrayarcima s kojima moje društvo posluje, iako nije

nemoguće da je možda prebjeg. I nije ono što se pretvara da jest. Morat ću tebi prepustiti da utvrdiš što preostaje, jer bi bilo preopasno da opet dolazim k tebi, a u sljedećih nekoliko dana neću imati vremena za sporedne probleme.”

Ivan polako reče: “Misliš da joj je život u opasnosti?” Bi li se By u protivnom uopće trudio da nekoga zaduži za taj sporedni problem, makar i sporednog prijatelja? By nije živio od dobrotvornog rada.

Ali jest živio od neke čudne vrste lojalnosti. A negdje ispod slojeva podrugljivosti, prijetvornosti i ostalih *osti* krio se visoki Vor najvišeg...

“Recimo samo da bih ti bio zahvalan da budeš na oprezu. Ne bih volio da tvojoj cijenjenoj majci moram objašnjavati što te zadesilo.”

Tu sasvim opravdanu bojazan Ivan je uvažio ojađenim kimanjem glave. “Dobro, gdje bih trebao naći tu takozvanu curu?”

“Prilično sam siguran da je ona prava pravcata cura, Ivane.”

“Misliš? S tobom se nikad ne zna.” Ironično je pogledao Bya, koji je imao obraza pokazati određenu nelagodu u znak sjećanja na svog rođaka Dona, koji se rodio kao nikad prežaljena Donna. Točnije, Donna je bila neprežaljena, ali zato je grof Dono Vorrutyer bio i više nego živopisan akter na političkoj sceni Vorbarr Sultane.

By je izbjegao tu digresiju i takoreći vojnički nastavio dalje, iako se Ivan stresao od same pomisli na Bya u ijednom rodu vojske. “Radi na pakiranju pošiljki u uredu koji se zove “Brza otprema”. Tu ti je i njezina kućna adresa – usput, nema je u imeniku, pa ako ne možeš smisliti uvjerljiv razlog da joj se pojaviš na vratima, vjerojatno je bolje da naletiš na nju prije ili poslije završetka njezine smjene. Nemam dojam da ide u noćne provode. Sprijatelji se s njom, Ivane. Po mogućnosti prije sutrašnje večeri.” Protrljao je lice, pritisnuo ruke na oči. “Zapravo – obavezno prije sutrašnje večeri.”

Ivan je adresu prihvatio sa znatnom zadržskom. By se protegnuo, pomalo se nezgrapno uspravio na noge i krenuo prema vratima. “*Adieu*, dragi prijatelju, *adieu*. Slatko snivaj i neka te anđeli čuvaju dok počivaš. Po mogućnosti anđeli s oblakom tamnih koverča, bakrenastom kožom i grudima nalik na rajske jastuke.”

“Ma daj šuti.”

By mu je dobacio osmijeh preko ramena, mahnuo bez osvrtnja i nestao.

Ivan se vratio do kauča, teško sjeo i uzeo foliju, oprezno je proučavajući. By se nije varao, bar ne u pogledu rajskih jastuka. U čemu se još nije prevario? Ivan je imao neugodan predosjećaj da će uskoro i to doznati.

Tej je klijenta zapazila čim se pojavio na vratima, deset minuta prije zatvaranja. Kad je ovdje tek počela raditi, mjesec dana ranije i u nadi da će tako bar donekle odgoditi potpuno presušivanje svojih i Rishinih zaliha, bila je hiperosjetljiva na svakog klijenta koji je ušao u ured. Gotovo je odmah shvatila da radno mjesto na kojem je neposredno i stalno u kontaktu s ljudima nije baš najsretnije rješenje, ali s oskudnim lažnim preporukama koje je imala, samo je takav početnički posao i mogla dobiti. Spomenuli su joj mogućnost promaknuća u dio ureda zatvoren za stranke i zato je grčevito ustrajala. Ali zasad od promaknuća nije bilo ništa i ona se sve češće pitala vuče li je šef zapravo za nos. U međuvremenu su se njezini prenapregnuti živci polako opustili. Sve dosad.

Bio je visok za mještanina. I prilično naočit, ali bez savršenstva po kojem se poznavala kirurška intervencija ili genetski inženjering. Imao je komarrski svijetlu put, koju je tamnoplava pletena majica dugih rukava još više isticala. Preko majice je nosio sivi raskopčani prsluk s mnoštvom džepova i hlače neodređene plave boje. Cipele su mu bile ulaštene do visokog sjaja, ali ne nove. Konzervativni, muževni stil obuće bio joj je

odnekud poznat i nerviralo ju je što se ne može sjetiti odakle. U ruci je držao veliku torbu i unatoč kasnom satu motao se uokolo razgledavajući izloženu robu. Njezina kolegica Dotte preuzela je sljedeću stranku, Tej je upravo otparila svoju, a tip je podigao pogled i s osmijehom prišao pultu.

“Zdravo...”... teškom je mukom otrgnuo pogled od njezinih grudi da bi je pogledao u lice... “Nanja.”

Pa, nije trebalo baš toliko vremena da se promotri pločica s njezinim imenom. *Sporo čitaš, ha? Da, stalno srećem takve.* Tej je uzvratila osmijeh s točno onoliko profesionalne srdačnosti koliko je dugovala kupcu koji zapravo još nije učinio ništa zbilja antipatično.

Podigao je torbu na pult i iz nje izvadio veliku, asimetričnu i nestvarno ružnu keramičku vazu. Pretpostavljala je da je uzorak trebao biti apstraktan, ali više je nalikovao gomili kričavih točkica koje su se napile kao letve.

“Molio bih da ovo zamotate i pošaljete Milesu Vorkosiganu, Kuća Vorkosigan, Vorbarr Sultana.”

Malo je nedostajalo da upita, *Koja kupola?*, ali na vrijeme je primijetila nepoznati naglasak i izbjegla pogrešku. Muškarac uopće nije bio Komarranin, nego Barrayarac. U ovo tiho, skromno susjedstvo nije zalazilo mnogo Barrayaraca. Iako je od osvajanja prošla čitava generacija, osvajači su se i dalje zadržavali u svojim enklavama ili u središnjim dijelovima kupola u kojima su bili smješteni uredi planetarne vlade i izvanplanetarnih poduzeća, ili pak blizu civilnih ili vojnih uzletišta.

“Imate li kućnu adresu? Laserski kod?”

“Ne, upišite samo laserski kod planeta i grada. Kad dospije do te točke, već će ga naći.”

Pa sigurno će ga mnogo više stajati da otpremi tu... stvar na planet udaljen pet crvotočnih skokova nego što je sam predmet vrijedio. Pitala se je li ga dužna upozoriti na to. “Redovna ili ekspresna dostava? Razlika u cijeni je velika, ali, moram vam

reći, pošiljka neće ekspresnom dostavom na cilj stići mnogo brže.” Ionako su sve završavale na istom skočnom brodu.

“Je li vjerojatnije da će ekspresnom dostavom na cilj stići u jednom komadu?”

“Ne, gospodine, pakira se na isti način. Postoje propisi za sve što se šalje skočnim brodom.”

“Pa dobro, redovna dostava.”

“Dodatno osiguranje?” rekla je skeptično. “Osnovno je već uračunato u uslugu.” Rekla mu je iznos i on ga je prihvatio. Istinu govoreći, bio je znatno manji od troškova otpreme.

“Sami pakirate? Smijem li gledati?”

Bacila je pogled na digitalni sat iznad vrata. Pakiranje će potrajati i nakon završetka radnog vremena, ali klijenti su zahtjevni kad su u pitanju lomljivi predmeti. Uzdahnula je i okrenula se prema uređaju za pjenu. On se propeo na prste i gledao preko pulta dok je oprezno postavljala vazu – letimičnim pogledom na dno vaze uočila je etiketu s prvobitnom cijenom i četiri snižene – zatvorila vrata i uključila uređaj. Kratkotrajno šištanje, trenutak u kojem je motrila hipnotičko treperenje signalnih svjetala, i vrata su se opet otvorila, otpuštajući snažan smrad koji joj je omamio osjet njuha i prekrrio sve ostale mirise u lokalu. Sagnula se i izvadila uredni paket u savitljivoj pjeni. S čisto estetskog stanovišta, sad je izgledao znatno bolje nego prije.

Ivan Vorpatrila, pisalo je na njegovoj kreditnoj pločici. I on je imao adresu u Vorbarr Sultani. Znači, ne samo što je Barrayarac, nego i Vor, pripadnik one arogantne i povlaštene klase osvajača. Čak je i njezin otac bio oprezan prema... naglo je presjekla taj tijek misli.

“Želite li priložiti i poruku?”

“Ne, mislim da će mu i bez poruke sve biti jasno. Znae, njegova supruga je vrtlarica. Vječno traga za posudama u kojima će držati otrovne biljke.” Gledao je kako sprema vaz u pjenu

vanjski spremnik i pričvršćuje naljepnicu. Trenutak kasnije je dodao: “U gradu sam tek odnedavno. A vi?”

“Tu sam već neko vrijeme”, odvratila je neutralnim tonom.

“Stvarno? Dobro mi bi došao lokalni vodič.”

Dotte je već ugasila skenere i svjetla, u jasnoj poruci presporoj mušteriji. I, blažena bila, pričekala pokraj vrata da bude sigurna da je Tej izašla iz lokala i riješila se tog tipa. Tej mu je mahnula, puštajući ga ispred sebe, a vrata iza njih su se zaključala.

Najstarije ljudsko naselje na površini Komarra, Kupola Solsticij, imalo je, za Tejine pojmove, neobičan tlocrt. Stare, prvobitne instalacije podsjećale su na svemirske postaje na kojima je odrasla, s mnoštvom hodnika nalik na labirinte. Novoizgrađene četvrti bile su podijeljene na odvojene, ulicama povezane zgrade, i smještene ispod golemih, visokih, prozirnih svodova koji su imitirali otvoreno nebo, kakvom su se stanovnici nadali jednog dana kad atmosfersko teraformiranje bude završeno. Četvrti koje su zapele na pola puta između te dvije krajnosti imale su mnogo manje tehnološki ambiciozne svodove, kroz koje su se ipak mogla nazreti vanjska prostranstva u koja nitko nije izlazio bez maske za disanje. Prolaz na koji je gledala “Brza otprema” bio je više ulica nego hodnik. U svakom je slučaju bio preširok da joj uporna stranka tek tako prepriječi put.

“Radno vrijeme je završilo, ha?” upitao je nedužno, s dječčkim osmijehom. Bio je malo prestar za dječčake osmijehe.

“Da, idem kući.” Tej je poželjela da može otići kući, svojoj pravoj kući. Ali, što je još ostalo od njezina nekadašnjeg doma, sve da ju je neka čarolija mogla tamo prenijeti u tren oka? *Ne, ne, nemoj na to misliti.* Tenzijska glavobolja, a i bol u srcu, bile su gotovo neizdržive.

“Kad bih bar ja mogao otići kući”, rekao je muškarac, Vorpatril, nehotice ponavljajući njezinu misao. “Ali zasad moram ostati ovdje. Čujte, smijem li vas pozvati na piće?”

“Ne, hvala.”

“Na večeru?”

“Ne.”

Veselo je trznuo obrvama. “Na sladoled? Po mom iskustvu, sve žene vole sladoled.”

“Ne!”

“Otpratiti vas kući? Ili na šetnju po parku. Ili negdje. Mislim da se u onom parku s jezerom pokraj kojeg sam prošao mogu unajmiti čamci. To bi bilo ugodno mjesto za razgovor.”

“Ne dolazi u obzir!” Da izmisli supruga ili ljubavnika koji je očekuje? Provukla je ruku kroz Dottinu i uštipnula je u nijemom upozorenju. “Dotte, hajdemo na postaju pričekati cjevovoz.”

Dotte ju je iznenađeno pogledala, jer je savršeno dobro znala da Tej – koju je ona poznavala kao Nanju – uvijek pješači do svog obližnjeg stana. Ipak se poslušno okrenula i pošla dalje. Vorpatri ih je slijedio, ne odustajući. Izbio je ispred njih, opet se nestašno nasmiješio i pokušao: “A biste li htjeli psića?”

Dotte je progutala smijeh, što nije pomoglo.

“Mačića?”

Dovoljno su se udaljile od “Brze otpreme” da prestanu vrijetiti pravila pristojnog ponašanja prema strankama, zaključila je Tej. Bijesno mu je rekla: “Odlazite. Ili ću potražiti pozornika.”

Raskrilio je ruke kao da se predaje i žalosno gledao kako prolaze pokraj njega. “A poni...?” doviknuo im je, kao da mu je to posljednja nada.

Dotte je pogledala preko ramena kad su već bile nadomak cjevovozne postaje. Tej je gledala ravno pred sebe.

“Mislim da si poludjela, Nanja”, rekla je Dotte, hvatajući njezin korak prema rampi za pješake. “Ja bih prihvatila taj poziv na piće dok si rekla keks. Ili bilo što od ponuđenog, iako bih se vjerojatno morala zahvaliti na poniju. Ne bi mi stao u stan.”

“Mislila sam da si udana.”

“Da, ali ne i *slijepa*.”

“Dotte, stranke mi se upucavaju bar dvaput tjedno.”

“Ali obično nisu strašno zgodni. Ili viši od tebe.”

“Kakve to veze ima?” srdito upita Tej. “Moja je mama bila za glavu viša od tate, a ipak su bili sretni.” Naglo je zatvorila usta. *Sad je sve bilo drugačije.*

Rastala se s Dotte na peronu, ali ipak se ukrcala u cjevovoz. Otišla je u prvom raspoloživom smjeru, vozila se desetak minuta, iskrcala i drugim se vozilom vratila na postaju na suprotnoj strani svoje četvrti, za slučaj da je tip još tamo i da je čeka na polaznom peronu. Žustro se udaljila.

Kad je već bila nadomak kuće počela se opuštati, sve dok nije podigla pogled i uočila Vorpatrila, koji je besposleno sjedio na stubama što su vodile u njezinu zgradu.

Usporila je, vukući korake i pretvarajući se da ga još nije spazila. Podigla je ručnu kom-vezu do usana i izgovorila lozinku. Rishin glas smjesta joj je odgovorio.

“Tej? Kasniš. Već sam se zabrinula.”

“Dobro sam, točno pred vratima, ali netko me slijedi.”

Glas je postao oštrij. “Možeš li napraviti krug da ga se otrešeš?”

“Već sam pokušala. Nekako me preduhitrio.”

“Oh. To nije dobro.”

“Osobito zato što mu nisam rekla gdje stanujem.”

Kratka tišina. “To stvarno nije dobro. Možeš li ga malo zavlčiti i zatim namamiti u predvorje?”

“Vjerojatno.”

“Tamo ću se ja pobrinuti za njega. Ne paničari, dušo.”

“Ne paničarim.” Ostavila je kanal otvoren, ali samo za odašiljanje, da Rish može slušati što se događa. Posljednjih desetak

metara prešla je bez žurbe, a zatim se sumnjičavo zaustavila u dnu stepenica.

“Bok, Nanja!” Vorphatril joj je prijateljski mahnuo. Nije ustao, prijeteći se nadvio ili bacio na nju.

“Kako ste našli ovu zgradu?” upitala je nimalo prijaznim tonom.

“Biste li vjerovali, čistom srećom?”

“Ne bih.”

“Ah. Šteta.” Počeo je bradu kao da razmišlja. “Možda bismo mogli nekamo otići da porazgovaramo. Vi birajte kamo, ako želite.”

Odglumila je da razmišlja o tome, istovremeno računajući kad bi se Rish mogla spustiti u prizemlje. Otprilike... sad. “Dobro. Idemo unutra.”

Podigao je obrve, ali onda se široko nasmiješio. “Zvuči odlično. Može!”

Ustao je i uljudno čekao dok je ona vadila daljinski iz džepa i ukucavala kod za otvaranje ulaznih vrata. Nepropusna vrata otvorila su se uz šištanje i on je ušao za njom u malo predvorje s dizalnim cijevima. Na klupi preko puta dizalnih cijevi sjedila je ženska prilika. Ruke je sakrila u prsluku kao da joj je hladno, a njezinu pognutu glavu zakrivao je veliki šal s uzorkom.

Uska ruka u rukavici sunula je van iz prsluka, uperivši u njih ošamut efikasna izgleda.

“Pazite!” uzviknuo je Vorphatril i, na Tejino čuđenje, bacio se pred nju da je zaštiti. Što je bilo beskorisno, jer je time samo olakšao Rishin posao. Snop ošamuta uredno mu je prešao preko koljena i on je pao, onako kako su Tej opisali padanje stabala, iako to, doduše, nikad nije vidjela svojim očima. Većina stabala koju je imala prilike vidjeti prije dolaska na Komarr živjela su u koritima i nisu se bavila tako energičnim aktivnostima. U svakom slučaju, Vorphatril se stropoštao na pločice uz nešto mlataranja

gornjim granama i glasan tresak na mjestu gdje je glavom udario o pod. “Jaoooo...” žalobno je zajaukao.

Tiho zujanje ošamuta nije napravilo veliku buku; ni taj zvuk, ni tupi udar koji je tako uzbunio Tej nisu privukli nikoga iz stanova u prizemlju.

“Pretraži ga”, kratko joj reče Rish. “Ja ću te pokrivati.” Stala je točno izvan dosega njegovih dugih, ali nedvojbeno utrnutih ruku, uperivši mu ošamut u glavu. On je ošamućenim pogledom mjerkao oružje.

Tej je kleknula i počela mu pretresati džepove. Njegov atletski izgled nije bio varka: tijelo ispod njezinih radoznalih prstiju bilo je u odličnoj kondiciji.

“Aha...” promumljao je on koji trenutak kasnije. “Vas dvije st’skupa. Onda dobro...”

Prvo što je Tejina ruka pronašla svojim tapkanjem bila je mala folija, spremljena u džep na prsima. Na foliji je bila Tejina slika. Prošli su je trnci.

Uhvatila ga je za glatko izbrijanu bradu, zagledala mu se u oči i napeto upitala: “Jesi li plaćeni ubojica?”

Zjenice su mu još bile čudno proširene od ošamutne izmaglice, pa mu oči nisu gledale baš u istom smjeru. Činilo se da mora razmisliti o tom pitanju. “Pa... *na neki način...*”

Odustajući od ispitivanja u korist fizičkih dokaza, Tej je izvukla lisnicu koju je ranije pokazao, daljinski upravljač za vrata sličan njezinu te tanki ošamut sakriven u unutarnjem džepu. Nije nosio nikakva smrtonosnija oružja.

“Daj da to pogledam”, reče Rish, i Tej joj poslušno preda ošamut. “Tko je uopće taj tip?”

“Hej, to v’m ja m’gu reć”, promumljala je njihova žrtva, mudro ušutjevši kad se ošamut opet trznuo prema njemu.

Prvi predmet u lisnici bila je kreditna pločica. Ispod nje je bila sigurnosna iskaznica zabrinjavajuće službenog izgleda, s

debelom kodiranom trakom na kojoj je pisalo: *Kapetan Ivan X. Vorpatril, barrayarska Carska vojska, Operativni poslovi, Vorbarr Sultana*. Na drugoj je bila titula *Ađutant admirala Desplainsa, voditelja Operativnih poslova*, s kompliciranom adresom zgrade koja se sastojala od mnogo alfanumeričkih nizova. Našla je još i čudan mali snop pravokutnih listića od debelog papira, na kojima je pisalo samo *Lord Ivan Xav Vorpatril* i ništa više. Prstima je znatiželjno prešla preko tankih, crnih ispupčenih crnih slova. Sve je to prosljedila Rish da i ona pogleda.

Impulzivno mu je izula jednu ulaštenu cipelu. On se trgnuo, valjda zbog poremećenih refleksa. Pogledala je u nju. *Vojničke* cipele, aha, zato im je kraj bio tako neobičan. Broj 48 – stvarno nije znala zašto bi to bilo važno, osim što je bilo u skladu s njegovim ostalim proporcijama.

“Barrayarski vojni ošamut, kodiran na vlasnikov stisak”, izvijestila je Rish. Namrštila se na pregršt osobnih isprava. “Sve izgledaju dosta autentično.”

“Uvjeravam vas da to i jesu”, s poda se gorljivo javio njihov zatočenik. “Kvragu. By nijednom riječju nije spomenuo smrtonosne dame plavog lica, štakor jedan. Je li to... šminka?”

Tej je nesigurno promrmljala. “Najbolji profesionalci bi vjerojatno i izgledali autentično. Lijepo je znati da me shvaćaju dovoljno ozbiljno da ne šalju jeftine plaćenike.”

“Profesionalac”, soptao je Vorpatril – je li mu to uopće bilo pravo ime? “To je jacksonski žargon, je l’ da? Za plaćenog ubojicu. Očekujete ga? Onda su neke stvari jasnije...”

“Rish,” reče Tej, sa sve neugodnijim osjećajem u želucu, “a što ako je on stvarno barrayarski časnik? Oh ne, što ćemo s njim ako *jest*?”

Rish je s nelagodom pogledala prema ulaznim vratima. “Ne možemo ovdje ostati. Svaki tren bi netko mogao naići. Odvest ćemo ga gore.”

Zatočenik nije vikao niti se pokušavao oteti dok su teglile njegovo teško, klonulo tijelo u dizalnu cijev, pa tri kata više i na kraju niz hodnik do stana u kutu zgrade. Dok su ga vukle unutra, izjavio je, nikome posebno: “Hej, prvi spoj i već sam joj u stanu! Smiješi li se to sreća sinu mame Vorpatril?”

“Ovo nije spoj, idiote jedan”, obrecnula se Tej.

Njegov neobjašnjivo široki osmijeh još ju je više razdražio.

Uznemirena njegovim toplim pogledom, pustila ga je da tresne na pod nasred dnevne sobe.

“Ali mogao bi biti”, nastavio je on. “... Muškarcu s posebnim sklonostima, da budem precizniji. Stvarno je šteta što ja nisam jedan od njih, ali hej, mogu se prilagoditi. Doduše, nikad nisam bio siguran za svog bratića Milesa. Taj pada isključivo na amazonke... Uvijek sam mislio da je to totalna kompenzacija...”

“Zar vi nikad ne odustajete?” upitala je Tej.

“Ne, dok ne vidim osmijeh”, odgovorio je ozbiljnim tonom. “Prvo pravilo udvaranja, znate; ako se nasmije, preživio si.” Trenutak kasnije je dodao: “Oprostite što sam tamo dolje pritisnuo vaše, uh, okidače. Nisam vas došao napasti.”

“A bome i nećeš”, reče Rish, mršteći se. Bacila je šal, prsluk i rukavice na kauč i opet izvadila ošamut.

Vorpatril je razjapljenih usta zurio u nju.

Crna majica bez rukava i široke hlače nisu mogle sakriti plavu kožu boje lapisa lazulija prošaranu metalnozlatnim venama, platinasto plavu kosu nalik na krzno, šiljaste plave uši koje su uokvirivale lijepo oblikovanu glavu i vilicu – za Tej, koja je svoju pratilju i neparnu sestru poznavala cijeli život, to je jednostavno bila *Rish*, ali nije ona bez razloga ostajala u stanu, skrivena od pogleda, sve otkako su doputovale na Komarr.

“To nije šminka! Je li to... tjelesna modifikacija ili genetski konstrukt?” pitao je njihov zatočenik, kojemu su oči i dalje bile iskolačene.

Tej se ukočila. Barrayarce je pratio glas da imaju ružne predrasude prema genetskoj raznolikosti, kako slučajnoj, tako i planiranoj. Možda čak u opasnoj mjeri.

“Jer ako si to sama sebi učinila, to je jedno, al’ ako je to netko drugi učinio *tebi*... to zbilja *nije u redu*.”

“Zahvalna sam što postojim i zadovoljna svojim izgledom”, odbrusila mu je Rish i naglasila oštrinu svog tona podbovši ga ošamutom. “*Vaše* neuko mišljenje je potpuno nevažno.”

“A i bezobrazno”, dometnula je Tej, uvrijeđena u Rishino ime. Pa to je Rish, jedna od Dragulja same barunice!

Uspio je pokajnički mahnuti rukama – zar je djelovanje ošamuta već počelo slabjeti? “Ne, ne, prekrasni ste, gospodo, ozbiljno. Samo sam se iznenadio, to je sve.”

Djelovao je iskreno. Nije očekivao Rish. Zar ne bi profesionalac, pa čak i samo unajmljeni razbijač, imao točnije informacije? To, njegov bizarni pokušaj da je zaštititi u predvorju i sve ostalo pojačavalo je njezinu mučnu bojazan da je upravo počinila ozbiljnu pogrešku, koja bi mogla imati jednako smrtonosne posljedice kao i da je naišla na pravog profesionalca, samo na zaobilazniji način.

Tej je kleknula da mu skine ručnu kom-vezu, glomaznu i nimalo u skladu s modnim trendovima.

“Nek’ vam bude, ali molim vas da ne prčkate po njoj”, uzdahnio je. Nije se toliko protivio, koliko je bio rezigniran. “Sklona je samouništenju kad bilo tko osim mene pokuša ući u sustav. A kad moraš zadužiti novu, izmaltretiraju te do daske. Vjerojatno namjerno.”

Rish je pregledala kom-vezu. “I ovo je vojno.” Oprezno ju je odložila na obližnji stolić, zajedno s ostalim njegovim stvarima.

Koliko detalja mora ukazivati na isto prije nego što prihvatiš da je to na što ukazuju točno? *To možda ovisi o cijeni pogreške?* “Imamo li još brzopente?” upita Tej Rish.

Plava žena odmahne glavom. Njezine zlatne naušnice su sijevnule. “Zadnju smo potrošile na Postaji Pol.”

“Mogla bih izaći da pokušam nabaviti još...” Ovdje je serum istine bio zabranjen za privatnu uporabu i rezerviran za vlasti. Tej je bila prilično sigurna da je to u praksi funkcioniralo otprilike jednako kao i bilo gdje drugdje.

“Ne sama, u ovo doba”, rekla je Rish, onim svojim tonom koji nije dopuštao raspravu. Pogled kojim je gledala u muškarca postao je zamišljen. “Uvijek možemo pribjeći dobrom starom mučenju...”

“Hej!” pobunio se Vorphatril, koji je još pokušavao razgibati čeljust utrnulu od ošamuta. “Uvijek možemo pribjeći i dobrom starom *razgovoru*, što kažete na to?”

“To bi sigurno”, obratila se Tej Rish, ukočeno ignorirajući njegov prigovor, “podiglo preveliku buku. Osobito u ovo doba noći. Znaš kako uvijek čujemo Sera i Seru Palmi u stanu do našeg kad se počnu ljubakati.”

“Uličari bez Kuće”, promrmrljala je Rish. Što je bilo nepristojno, ali s druge strane i njoj su njihovi uspaljeni susjedi remetili san. Osim toga Tej nije bila baš sigurna da se ona i Rish u ovom trenutku računaju kao da imaju Kuću. A ni od ulice ih nije puno dijelilo.

I još je nešto bilo čudno. On uopće nije zvao u pomoć. Pokušala je dokučiti bi li profesionalac, pa čak i profesionalac koji se našao u ovakvom škripcu, imao hrabrosti izblefirati gomilu okupljenih lokalnih policajaca i mimo njih se izvući van iz stana. Nije se činilo da Vorphatrilu nedostaje hrabrosti. Ili, unatoč svemu viđenom, nije smatrao da ih se treba bojati. Bizarno.

“Bilo bi dobro da ga svežemo dok djelovanje ošamuta nije sasvim oslabjelo”, reče Tej, uočivši da sve manje drhturi. “Ili ga moramo opet ošamutiti.”

Nije se ni pokušao oduprijeti. Tej, pomalo zabrinuta za tu svjetloputu kožu, zabranila je oštro plastično uže iz kuhinjskih

zaliha koje je Rish odnekud iskopala. Umjesto toga, izvukla je svoje meke šalove, bar za zapešća. Ipak je dopustila Rish da ih dobrano zategne.

“Sve je to krasno za večeras,” rekao je Vorpatril, pomno motreći što njih dvije rade, “osobito ako izvučete pera – imate li kakvo pero? Jer ono s kockicom leda ne volim – ali, moram vam reći, ujutro će početi problemi. Vidite, da se doma nakon noćnog provoda ne pojavim na poslu na vrijeme, nitko ne bi smjesta počeo paničariti. Ali ovo je Komarr. Prošlo je već četrdeset godina i asimilacija u Carstvo dosta dobro napreduje, bar tako kažu, ali ne može se poreći da smo počeli na krivoj nozi. Ovdje još ima ljudi koji nam nisu oprostili. Kad god barrayarski vojnik nestane u kupolama, Vojna sigurnost to ozbiljno shvaća, i brzo reagira. A to, uh... mislim da vam ne bi bilo drago da ih moj trag dovede sve do vaših vrata.”

To je bila neugodno pronicava primjedba. “Zna li itko da gdje ste?”

Rish je odgovorila umjesto njega. “Zna onaj koji mu je dao tvoju sliku i adresu.”

“Oh. Da.” Tej se lecne. “A *tko* vam je dao moju sliku?”

“Mm, zajednički poznanik? Dobro, možda ne baš zajednički – nije mnogo znao o vama. Ali definitivno je mislio da ste u nekoj opasnosti.” Vorpatril je s dosta ironije pogledao uže kojim je bio privezan za kuhinjski stolac, dovučen specijalno u tu svrhu u dnevnu sobu. “A vi se očito slažete s njim.”

Tej je s nevjericom zurila u njega. “Hoćete reći da je netko vas poslao k *meni* da me *čuvate*?”

Činilo se da ga njezin povišeni ton vrijeđa. “Zašto ne?”

“Zanemarimo li činjenicu da smo vas nas dvije savladale, a da se nismo ni zadihale?” priupita Rish

“Itekako ste se zadihale. Dok ste me ovamo teglile. I uostalom, ja ne udaram cure. Općenito govoreći. Dobro, bio je onaj jedan

incident s Delijom Koudelkom, kad mi je bilo dvanaest godina, ali prvo je ona udarila mene i zbilja je boljelo. Njezina i moja mama bi mi se smilovale, ali stric Aral – mogu vam reći da se i dan-danas trzam kad se toga sjetim.”

“*Umuknite već jednom*”, rekla je Rish, koja se i sama počela trzati. “Ovo je sve potpuno besmisleno!”

“Osim ako govori istinu”, reče Tej polako.

“Čak i ako govori istinu, trabunja”, reče Rish. “Večera nam se hladi. Dođi, idemo jesti, a onda ćemo smisliti što ćemo s njim.”

Tej je teška srca pustila da je Rish odvuče u kuhinju. Pogled koji mu je dobacila preko ramena na lice mu je izmamio izraz nade, ali nada je nestala kad se nije opet uputila prema njemu. Čula je njegovo tiho mumljanje: “Kvragu, možda sam trebao *početi* od ponija...”